

Over hervormerschap in de Islam

door

Al-hadj maulana B. Jaggoe

Stichting Ahmadiyya Isha'at-i-Islam
's-Gravenhage 1993

www.aaiil.org

Als tegenwoordig over hervormerschap (*moedjaddiyyat*) in de islam wordt gesproken, dan gaat het met name over de aanspraken van Mirza Ghulam Ahmad van Qadian (India, 1835-1908), en de tegen deze aanspraken en zijn persoon gerichte aanvallen en beschuldigingen. Kort gezegd houden deze in, dat hij in het licht van de leringen van de islam onjuiste uitspraken zou hebben gedaan en dat hij om die reden een *kafir* (ongelovige) is.

Zonder een juiste kennis van de feiten omtrent een bepaalde zaak te hebben, is het echter nooit verstandig om iemand te beschuldigen of tegen te spreken. Het zou veel verstandiger zijn eerst aandacht te besteden aan de zaak zelf die in het geding is.

Hieronder zal ik allereerst uitleggen wat *moedjaddid* betekent en aangeven met welke taak hij belast is. Dit zal ik doen tegen de achtergrond van de historie. Ook zal ik enige aandacht besteden aan de missie van de hervormer Mirza Ghulam Ahmad en zijn aanspraken.

Vervaging van het geloof bij de mensen

Men moet zich realiseren dat het Woord van Allah, dat door de eeuwen heen aan de mensen verkondigd is, op den duur een eigen leven is gaan leiden.

Door tijdsverloop is het oorspronkelijke en ware geloof bij de mensen aangetast. Hierdoor ontstond er een vervaging en er

bleef bij de mensen haast niets over van de originele boodschap van de islam. In die situatie gingen velen hun heil zoeken in de door mensen gemaakte instellingen, en de ware leer van de Heilige Qoraan werd door de zich *pier* noemenden en de voorgangers die hun traditie volgden, omgezet in commercie voor eigenbelang. Wat zij op deze wijze tot stand brachten, deden ze voorkomen als ware *mazhab* en godsdienst. Hierdoor is heel veel onenigheid en breuk onder de moslims ontstaan en is de moslimgemeenschap in vele groeperingen verdeeld.

Zuivering van het geloof door hervormers

Maar het doel waarvoor Allah Zijn profeten en Zijn wetten en geboden voor de gehele mensheid heeft gezonden, kan niet teniet gaan en zou in stand worden gehouden. De Heilige Qoraan stelt zeer duidelijk, dat er in alle tijden van angst, vrees en verwarring, waarbij het ware stelsel van orde en gezag met de ondergang bedreigd wordt, het oorspronkelijke geloof door Allah hersteld zou worden.

Echter met de komst van de Heilige Profeet Mohammed (vrede en zegeningen van Allah zij met hem) heeft Allah een einde gemaakt aan het profeetschap. D.w.z. dat er na de Heilige Profeet geen oude of nieuwe profeten meer kunnen verschijnen. Daarom heeft Allah beloofd dat Hij van tijd tot tijd in de gemeenschap (*oemmah*) van de Heilige Profeet mannen zou doen opstaan om de verkeerde opvattingen, die in het geloof van de mensen geslopen waren, te verwijderen.

Deze figuren zouden de namen *moedjaddid* (hervormer) en *moehaddas* (een niet-profeet met wie Allah communiceert door middel van visioenen en inspiratie) dragen. Hun taak zou

zijn om datgene wat op basis van traditie ten onrechte tot deel van de godsdienst werd gemaakt (en waardoor vele groeperingen zijn ontstaan), recht te zetten, en om de oorspronkelijke zuiverheid en glorie van de islam te handhaven en de ware leer van de goddelijke instelling te herstellen (zie Heilige Qoraan 24:55).

Ook de Heilige Profeet heeft deze opdracht duidelijk gemaakt aan de mensen. Namelijk door te verklaren dat zeer zeker in alle eeuwen *moedjaddids* zullen komen om de moslims van dwaling en verleiding te bevrijden en weer tot de ware islam terug te brengen. De Heilige Profeet heeft met nadruk gezegd, dat zij door Allah uitverkoren zouden worden (zie Hadies *Aboe Dawoed*, ref. 277, *miqaat*, blz. 100). En dat alles zal ongetwijfeld gebeuren om de waarheid van de Heilige Qoraan en de Hadies aan te tonen.

Het is ook duidelijk bevestigd dat zij *moedjaddids* of *moehaddas'* zullen worden genoemd, maar in geen geval Profeet (*Nabie*) in de technische betekenis van het woord. Dit woord zou ten aanzien van hen wel in zinnebeeldige (metaforische) uitspraken voorkomen. Van oudsher zijn deze woorden ten aanzien van hervormers dan ook in deze zin gebruikt, doch in geen geval in de technische betekenis.

Er zijn talrijke bekende schrijvers geweest die dit hebben bevestigd. Als voorbeeld noemen wij hier enkele werken van deze schrijvers: *Maktoebaat Moedjaddid Alf Sani*, deel 2, p. 14, *Alfaiq Babil Ummat wa Idjtihaad*, blz. 265) *Hujajul Kirama*, pp. 135-139). Ook in de bekende *Pesha Akhbar* van India van november 1935 (p. 7, rubriek 3) wordt dit bevestigd. Naast deze hebben nog heel veel bekende islamitische geleer-

den, zoals Maulana Allama Abul Kalam Azad, Sir Sayyid Ahmad Khan (stichter van de Aligarh Universiteit), Allama Iqbal, Imaam Razi, Imaam Zariet, Abu Hamied Muhammad, Imaam Ghazali, Imaam Muhammad Ali Amjad, Imaam Mu'in-ud Din Sheikh Akbar Ibn Arabi, de zaak van de *moedjaddid* onderstreept. Het merendeel van deze schriftgeleerden heeft ook de Heilige Qoraan vertaald en commentaar op dit punt gegeven.

Aan deze namen kan nog een groot aantal worden toegevoegd. Dat laat ik hier echter korthedshalve achterwege. Voor de serieuze lezer zal het niet moeilijk zijn op basis van hetgeen hier aan de orde gesteld wordt een oordeel te vormen.

Soennat-i-Rasoel (traditie van de Heilige Profeet)

Alle opvolgers van de Heilige Profeet Mohammed (vrede en zegeningen van Allah zij met hem), ook die van de veertiende eeuw van de islamitische jaartelling (*hidjra*), Hazrat Mirza Ghulam Ahmad, zijn uit de *Ahl as Soennah wal djamaat* gekomen en volgelingen van de *soennat-i-rasoel* gebleven.

Anderen die door de vele verdeeld- en onenigheden onder de moslims geen heil meer zagen, hadden de islam reeds vaarwel gezegd. Hiertoe behoorden o.a. pater Abdul Haq, pater Rahamutullah, dominee Umar Saddiq. Deze heren waren geleerde moslims.

Veel moslims zijn ook beïnvloed door de leer van Swami Dayanand van de Arya Samaadj, die grote kritiek had op de islam. Hiertoe behoorde de beroemde Ghazi Mahmood Dharampal, die later door Hazrat Mirza Ghulam Ahmad werd teruggebracht tot de islam.

Verder de beroemde jurist en theoloog Khwajah Kamal ud Din met zijn bijzondere talenten. Omdat de vele oelema's geen overtuigende antwoorden kon geven op zijn vragen, stond hij op het punt om tot het christendom over te gaan. Toen hij echter over de missie van Hazrat Mirza Ghulam Ahmad hoorde, ging hij ten einde raad met hem praten en legde zijn vragen aan hem voor. En inderdaad, Mirza Ghulam Ahmad kon hem met krachtige argumenten en afdoende bewijzen uit de bronnen van de islam de volle overtuiging geven van de waarheid van de islam.

Overtuigd ging hij nu zelf op pad om het ware geloof van Allah, de islam, in de wijde wereld te verspreiden. Hij gaf zijn beroep van advocaat en docent op om deze boodschap in Groot Britannië over te brengen. Hiermee had hij een uiterst zware taak op zich genomen en met de wil van Allah werden zijn inspanningen met succes bekroond.

Onder zijn begeleiding gingen o.a. grote vorsten, geleerden en dominees tot de islam over. Op deze plaats noemen wij slechts *Alhadj* Lord Headly, die eens onderkoning van India was. Een groot aantal personen zijn door zijn toedoen in de schoot van de islam getreden.

De hervormers van de islam

De *moedjaddids* die vanaf het begin van de islam tot de laatste eeuw van de *hidjra*-jaartelling zijn verschenen, worden hieronder in chronologische volgorde vermeld.

Eerste eeuw	Hazrat Umar Ibn Abdul Aziz
Tweede eeuw	Imaam Shafi'i en Imaam Ahmad ibn Hanbal
Derde eeuw	Abu Sharh en Abu al-Hassan Ash'ari
Vierde eeuw	Abu 'Ubaidullah Nishapuri en Qadi Abu Bakr Baqilani
Vijfde eeuw	Imaam Ghazali
Zesde eeuw	Al-Sayid 'Abdul Qadir Jilani
Zevende eeuw	Imaam Ibn Taimiyyah en Khwadjah Mu'in al-Din Chisti
Achtste eeuw	Ibn Hajar 'Asqalani en Salih ibn 'Umar
Negende eeuw	Sayyid Muhammad Jaunpuri
Tiende eeuw	Imaam Suyuti
Elfde eeuw	Al Shaikh Ahmad van Sirhind Moedjaddid Alf Sani
Twaalfde eeuw	Shah Wali Allah Moehaddas Dehlavi
Dertiende eeuw	Sayyid Ahmad Barelavi
Veertiende eeuw	Mirza Ghulam Ahmad Qadiani

Gelet op het feit dat de vijftiende eeuw reeds begonnen is, kan hier gesteld worden dat de *moedjaddid* van deze eeuw reeds geboren is.

De aanspraken van enkele hervormers

Afgezien van de namen van de *moedjaddids* zijn ook hun aanspraken duidelijk vermeld. Wij halen hier slechts enkele aan.

Hazrat Shah Wali Allah Moehaddas Dehlavi: "Bij het verstrijken van een periode van kennis en begrip plaatste Allah de

mantel van *moedjaddiyyat* om mij." (*Tafhimat-i-Ilahiyya*). Hazrat Imaam Jalalud Din Suyuti: "Mij is te verstaan gegeven dat ik een *moedjaddid* ben." (*Hujajul Kiramah*, p. 138). Hazrat Moedjaddid Alf Sani Sirhindi: "Deze kennis is verkregen door het licht van het profeetschap van Mohammed, vrede en zegeningen van Allah zij met hem. Maar de positie van de *moedjaddid* van een eeuw verschilt van een *moedjaddid* van een millennium. Zoals er verschil is tussen duizend en honderd, zo ook is het verschil tussen *moedjaddids* van de genoemde twee perioden, misschien meer dan dat." (*Maktoebaat Imaam Rabbani*, deel II, Brief no. 4, pp. 14 en 15).

Het is inderdaad een feit, dat hervormers alleen kunnen worden herkend aan hun uitdrukkelijke aanspraak op hervormerschap in opdracht van Allah, hun bijdrage tot hervorming van de islam, hun meditatie en bepaalde uitspraken over hetgeen zij als visioen zien.

Ook de laatste hervormer (die van de 14e eeuw *hidjra*), Mirza Ghulam Ahmad, heeft dergelijke uitspraken gedaan, doch al deze uitspraken zijn metaforisch bedoeld. Ze zijn door zware en diepe meditatie in de stadia van *fana fish Sheikh*, *fana fir Rasoel* en *fana Fillah* ontstaan.

Een voorbeeld van zo'n uitspraak is: 'Ik ben Adam, ik ben Mozes, ik ben Jezus, ik ben Maria, ik ben Krisjna, ik ben God, ik ben een profeet.' Dergelijke uitspraken moeten in het licht van de *tasawwoef* worden gezien en geïnterpreteerd.

De aanspraken van een *moedjaddid* zijn niet zonder reden, maar hebben wel degelijk betekenis. In een toespraak in Sialkot (nu in Pakistan) zei Hazrat Mirza Ghulam Ahmad: 'Ik ben *Mahdi* voor de moslims, Krisjna voor de hindoes en

Messias voor de christenen.' Verder zei hij dat de leer van de islam niet beperkt is tot het oosten, maar dient uitgedragen te worden aan de hele mensheid over de gehele wereld. De Heilige Qoraan zegt immers dat de Heilige Profeet Mohammed is gekomen met de leer van de islam als een genade voor de hele wereld (hoofdstuk 21 vers 107).

Degenen die niet in staat zijn om bepaalde uitspraken en aanspraken van de hervormers te begrijpen, gaan er makkelijk toe over hen te beschuldigen. Dit is gebeurd ten aanzien van alle hervormers, vanaf de eerste tot en met de veertiende eeuw *hidjra*.

De *wali Allah's* (heiligen) deden uitspraken die een gewone moslim heel moeilijk zal kunnen volgen. Daarom leggen degenen die dit niet helemaal hebben begrepen de arme moslims, die nog minder kennis van zaken hebben, dit verkeerd uit aan de massa om eigen eer en om volgelingen om zich heen te scharen. Ja, in plaats van de waarheid aan hen te vertellen bedriegen zij hen gewoon. Men zou er erg verstandig aan doen eerst de zaak eens grondig en van dichtbij te bekijken.

Van de hervormer Mirza Ghulam Ahmad zijn er heel veel en verschillende uitlatingen afkomstig, gelijksoortig aan die van de vorige hervormers.

Als er vragen worden gesteld over de aanspraken van deze *moeddjaddid*, dan lezen zij slechts dat gedeelte voor uit zijn boeken waar het woord 'profeet' gebezigd is. Bijvoorbeeld, Mirza Sahib heeft in zijn boek *Haqiqatoel Wahie* gezegd: 'Ik ben een profeet'. Deze zinsnede wordt breed uitgemeten om aan te tonen, dat hij aanspraak heeft gemaakt op profeetschap (*naboewwat*). Dit wordt echter geheel uit zijn context gehaald en er wordt niet verder voorgelezen, waar hij zegt dat hij het

woord *nabie* in zijn inspiratie heeft gehad en dat hij in de ware zin van het woord geen *nabie* is (zie *Haqiqatoel Wahie*). Hij zei immers: 'Ik stel de Heilige Profeet Mohammed boven alles en hij (Mohammed) is de laatste van alle Profeten, na hem kan er noch een oude noch een nieuwe Profeet komen'. Hij zei ook nog: 'Mijn aanspraak is metaforisch, ik ben slechts een *moedjaddid*'. Om de waarheid tegenover de mensen te verzwijgen wordt dit gedeelte door de critici nooit voorgelezen. Zij lezen alleen het woord '*nabie*' voor om hem te beschuldigen.

In het boek *Haqiqatoel Wahie* treft men op meer dan vijftien plaatsen het woord '*nabie*' aan. Als men werkelijk wil begrijpen of weten wat dit woord inhoudt, dan moet men al deze passages goed bestuderen. Het woord '*nabie*' mag wel in metaforische zin worden gebruikt, want de Heilige Profeet van de islam zei, dat een hervormer een zesenzeventigste deel van een Profeet uitmaakt. De Heilige Profeet heeft zelfs gezegd, dat de oelema's van de islam gelijken op de profeten van de Israëlieten. De hervormer van de veertiende eeuw *hidjra* heeft gezegd, dat zij in de ware zin van het woord geen profeet genoemd mogen worden, maar altijd in metaforisch zin beschouwd moeten worden. Om een ware profeet te zijn moet men met een nieuwe openbaring van Allah door de engel Gabriël (*wahie-i-naboewwat*) komen. Dit kan echter niet meer, omdat de Profeet Mohammed de laatste profeet en de Heilige Qoraan het laatste boek van Allah is.

Ahmadiyya Anjuman

Sommigen hebben een vooroordeel tegen de naam Ahmadiyya Anjuman. Volgens deze mensen zou Mirza Ghulam Ahmad zijn eigen naam in deze benaming hebben gebruikt. Deze gedachte is echter onjuist.

Ahmad is een van de twee namen van de Heilige Profeet, Ahmad en Mohammed, die in de Heilige Qoraan staan vermeld. De eerste zinspeelde op de nederige levenswijze en de tweede op de glorie en grootheid waartoe hij verheven werd. De naam Ahmadiyya werd eenvoudig aangenomen om aan te duiden, dat de tegenwoordige tijd er een is van vervolging en bezoeking van de grote godsdienst van de islam.

Toen de beweging in 1891 werd opgericht gaf de stichter haar nog geen naam. Echter in verband met de volkstelling van 1901 in Qadian, tien jaar na de aanvang de beweging, werd het noodzakelijk een naam aan de beweging te geven. In navolging van de naam Ahmad van de Heilige Profeet gaf de stichter de naam Sadr Anjuman Ahmadiyya aan de beweging. Er zijn heel veel bewegingen in het verleden gesticht. Deze hebben altijd de naam van hun leiders gedragen. De hervormer van de veertiende eeuw (*hidjra*) heeft dit echter niet gewild om zelfverering te voorkomen. Hij heeft dit zelfs nooit in gedachten gehad. Hij heeft juist de naam van zijn grootste leider en stichter van de islam gekozen voor zijn beweging en hij heeft tegelijkertijd als taak van de beweging de '*Tsha'at Islam*' gesteld, hetgeen betekent: het propageren van de islam.

Op grond van een meningsverschil over de betekenis van het woord '*nabie*', indien gebruikt voor Mirza Ghulam Ahmad, kwam er in 1914 een splitsing in de gemeenschap. De groep

die Mirza Sahib als hervormer (*moedjaddid*) beschouwt (en niet als Profeet) en de term *nabie* jegens hem als metaforisch aanvaardt, vestigde zich onder de leiderschap van Maulana Muhammad 'Ali (de bekende vertaler en uitlegger van de Heilige Koran) in Lahore. Zij hebben zich georganiseerd in de Ahmadiyya Anjuman Isha'at Islam, een organisatie die zich tot taak gesteld heeft de islam aan de wereld uit te dragen.

Deze groep zegt dat een ieder die de *kalima toyab* '*La ilaha ill Allah Mohammadoer Rasoel Allah*' (Er is geen God behalve Allah en Mohammed is de Boodschapper van Allah) aanvaardt, een moslim is, tot welke school of richting binnen de islam hij ook moge behoren. De Ahmadiyya Anjuman Isha'at Islam als ware vertegenwoordiger van de Ahmadiyya beweging is daarom in wezen een beweging binnen de islam. Het is gebleken dat de Ahmadiyya beweging stellig een der grote machten is, die de islamitische wereld van tijd tot tijd opwelt en haar naar het grote doel geleidt, dat door de islam bereikt moet worden.

Wat is de doelstelling van de Ahmadiyya beweging in de islam?

Dit is: terug naar de Heilige Qoraan, terug naar de zuivere islam van de Heilige Profeet en zijn opvolgers (*galifa's*), terug naar het vrije gebruik van de rede en naar een vrije interpretatie van het Heilig Boek (de Qoraan); terug naar de vrijheid die onze grote geleerde voorgangers genoten, zodat ze in staat waren licht te brengen in deze duistere wereld.

Het lot van de grote mannen

Vele passages van de Heilige Qoraan spreken over het lot van de grote mannen, godsgezanten, profeten en *wali Allah's*, dat er nooit een godsgezant is gekomen of zij bespotten en verloochenden hem (zie de Heilige Qoraan 15:12-13, 36:30).

Dus het is geen nieuwigheid, dat de laatste hervormer van de islam bespot en beschuldigd is. Zo is het in het verleden gebeurd. Telkens wanneer er een Grote Ziel onder een volk kwam, hetzij een Profeet, hetzij een Hervormer, een Ziener of een Heilige, het kwam tegen hem in opstand. Om te beginnen bespotten zij hem, wanneer zij hem niet in zijn standvastigheid kunnen dwarsbomen, brengen zij hen ter dood. Dat gebeurt in de vorm van vervolging van alle denkbare soorten. Zij blijven trouw aan hun algemeen aangenomen denkbeelden en zouden in geen geval daarvan willen afwijken.

Zij weigeren om van hun conventionele denk- en leefwijze vervreemd te worden. Een ieder die het durft te proberen hierin verandering te brengen, wordt als een gevaarlijk persoon beschouwd en tegen hem wordt een kruistocht op grote schaal ondernomen.

Als de grote mannen nog in leven zijn zenden zij hen naar de galg, en als zij gestorven zijn richten zij gedenktekens voor hen op. Dit komt in de wereldlijke en religieuze geschiedenis van haast elke natie voor. Er zijn in de geschiedenis heel veel grote mannen opgestaan die de EENHEID GODS gepredikt hebben, maar toch geen heil hebben kunnen zien. Ook de profeten hebben het in hun tijd niet gemakkelijk gehad. Als voorlaatste profeet was Jezus in zijn tijd niet erg bemind. Wat hij allemaal te verduren had is alom bekend, maar heden wordt hem (overigens ten onrechte) een plaats in hemel aan de

rechterhand van God gegeven.

De laatste Profeet van de islam is evenmin gespaard gebleven. Zijn eigen familieleden en kennissen hebben niets nagelaten om hem te stoppen de EENHEID GODS te prediken en hebben getracht hem uit de weg te ruimen. Hij kwam als *Rahmatoellil Alamien* (Barmhartigheid tot de mensheid), doch hoe was de ontvangst die hem in zijn eigen tijd ten deel viel? Zij bespotten hem en scholden hem voor alles en nog wat uit. Terwijl Hij zich voor God ter aarde wierp, legden zij de ingewanden van een kameel op zijn nek. Zij smeten met vuil naar hem, zij vielen hem aan en waren niet tevreden met iets minder dan hem te doden. Noodgedwongen nam hij met zijn familie toevlucht in een grot, waar hij zich drie lange jaren schuil hield.

Het is onvoorstelbaar hoe hij die jaren daar heeft doorgemaakt, waar hem alles werd verboden van buiten aan te voeren. Het was eerder een martelleven dan een hoge straf. Als wij terug gaan in de historie van de islam, vinden wij niet minder erge gevallen telkens herhaald. Er is vrijwel geen moslim heilige of geleerde geweest of hij is op dezelfde manier door de moezelmannen bejegend. Met al hun liefde voor en gehechtheid aan de islam beschouwen ze het als een vrome daad om met modder naar de een of de ander van hen te gooien.

Imaam Aboe Hanifa, de bekende oprichter van de Hanafitische school werd in zijn tijd als *kafir* en *zandiek* veroordeeld, gevangen genomen en tenslotte vergiftigd.

Imaam Shafi'i werd 'slechter dan de duivel' genoemd. Hij werd als gevangene van Jemen naar Bagdad gestuurd en onderweg aldoor door het volk beschimpt.

Imaam Malik moest op de rug van een kameel staan en werd te kijk rondgevoerd en men gaf hem zeventig zweepslagen. Dit alles eenvoudig door verschil van mening op het gebied van godsdienst.

Imaam Hanbal werd voor achtentwintig lange maanden gevangen gehouden. Elke avond bracht men hem naar buiten, ranselde hem in het openbaar af en spuwde hem in het gezicht.

Imaam Bocharie werd uit zijn geboorteplaats verbannen en het werd hem niet vergund zijn hoofd ergens neer te leggen, tot hij, het leven moede, tot God bad hem terug te roepen. Hij was de man die voor de mensheid de meest authentieke Hadies-verzameling, de Sahieh Bocharie, optekende.

Hazrat Bajazied Bustami werd zeven keer uit zijn huis en haard verdreven. Sheikh Sjbli werd daadwerkelijk ter dood veroordeeld.

Imaam moedjaddid Alf Sani moest gedurende twee jaren in de gevangenis van Gawalior in India zitten.

Sheikh Abdoel Qadir van Bagdad, Sheikh Mu'in al-Din Ibn Arabi, Maulana Jalaluddin Roemi, de beroemde schrijver van Masnawi, Imaam Ghazali, de grote en bekende moslimfilosoof; zij werden allen zonder uitzondering gedecoreerd met het ondankbare insigne van *kafir*. Afgezien hiervan kunnen nog heel wat namen van heilige mannen, imaams en *moedjaddids* vanaf de eerste eeuw hidjra tot heden opgesomd worden. Zij allen waren opgestaan met de vlag van de islam, maar zijn niet gespaard voor de gemeenste beschuldigingen.

Mirza Ghulam Ahmad zou niet de grote ziel van deze tijd zijn geweest, indien hij aan dit gemene lot van zijn klasse ontsnapt was. Het is nu zijn beurt om alle valse beschuldigingen van de zgn. oelema's te verduren.

En dit is het lot van alle hervormers van de islam.